

Utlåtande 2016:43 RVII (Dnr 106-1031/2015)

Laddstolpar

Motion (2015:47) av Lars Jilmstad (M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion 2015:47 av Lars Jilmstad (M) om ”Laddstolpar” anses besvarad med vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Daniel Helldén anför följande.

Ärendet

Lars Jilmstad (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt trafiknämnden att utveckla en plan för att förbereda en utbyggnad av laddinfrastruktur om 2 000 laddstationer som kan påbörjas 2015. Vidare föreslås att Stockholm Parkering AB får i uppdrag att tillämpa miljöbilsstrategin genom att fullfölja sitt initiativ att genomföra en utbyggnad av laddinfrastrukturen i Stockholm, samt utvärdera hur elstationer används.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd och Stockholm Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har i sin tur vidareremitterat remissen till bolagen AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Stockholms Stads Parkerings AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB (Micasa) och

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB). Exploateringsnämnden har valt att inte svara på remissen.

Stadsledningskontoret menar att eftersom Stockholms Stads Parkering AB har uppdrag om att installera laddningsmöjligheter och att trafiknämnden samverkar med näringslivet om utbyggnad ser stadsledningskontoret att det för närvarande inte finns några mervärden i att föregripa de uppdrag och utredningar som har beslutats.

Exploateringsnämnden har inga synpunkter på ärendet.

Fastighetsnämnden konstaterar att ett stort problem med laddinfrastrukturen är att få lönsamhet i investeringen. Om fastighetskontoret skulle åläggas att investera i detta på sina fastigheter skulle detta behöva tas ut på hyran. Om Stockholms Stads Parkerings AB vill investera på den mark man arrenderar av fastighetskontoret är detta något som kontoret ser positivt på.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ställer sig positiv till motionärens förslag men menar att det i majoritens förslag till budget för år 2016 finns i stort sett precis de åtgärder som motionären önskar att kommunfullmäktige ska besluta om. Miljöförvaltningen anser att några ytterligare beslut inte behövs just nu.

Stadsbyggnadsnämnden delar motionärens ambition att staden ska underlätta möjligheten att använda elbil som ett bidrag till att minska fossilbränsleberoendet. Kontoret har dock lite rådighet i denna fråga och instämmer därför i trafikkontorets respektive miljöförvaltningens synpunkt att det exakta målet för antalet laddstolpar som ska tas fram får avvakta det uppdrag i budgetförslaget som förvaltningar och bolag har fått.

Trafiknämnden ställer sig i huvudsak positiv till motionärens förslag. Att redan nu bestämma målet till just 2 000 laddstolpar, som motionären förslår, är att föregå planerat arbete under år 2016. Trafikkontoret anser att detta bör avvakta den målformulering som ska tas fram under år 2016.

Farsta stadsdelsnämnd menar att i stadens budget 2016 har berörda nämnder och bolag fått i uppdrag att genomföra i stort sett de åtgärder som föreslås i motionen. Uppdragen lär resultera i de åtgärder som motionären önskar även om ökningen av laddningsplatser ännu inte kan anges till ett exakt antal. Nämnden instämmer i Lars Jilmstads förslag att Stockholms Stads Parkering AB bör genomföra en utvärdering av hur de befintliga laddningsstationerna används.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är positiv till förslaget om en storsatsning på en laddinfrastruktur för elbilar i Stockholm men anser att det i nuläget inte finns anledning att föregripa det förestående uppdragets målformuleringar. De i motionen föreslagna åtgärderna ingår i stort redan i stadens styrdokument för målområdet och kommer med anledning av stadens

budgetuppdrag för 2016 att genomföras som ett samarbete mellan berörda förvaltningar och bolag.

Norrmalms stadsdelsnämnd menar att det i stadens budget 2016 finns i stort sett de åtgärder som motionären önskar att kommunfullmäktige ska besluta om. Stadsdelsnämnden anser därför att några ytterligare beslut inte behövs nu, då de uppdrag i budgetförslaget som förvaltningar och bolag fått syftar till att ge det resultat som motionären önskar.

Stockholms Stadshus AB anför att det i kommunfullmäktiges budget 2016 och inriktning för 2017 och 2018 samt ägardirektiv för koncernen Stockholm Stadshus AB framgår att bostadsbolagen, Micasa Fastigheter och Stockholms Stads Parkerings AB ska stimulera användningen av elbilar och bygga ut laddinfrastrukturen. Bostadsbolagen ska enligt ägardirektiven planera för laddplatser till elbilar i anslutning till parkering i befintliga och nya fastigheter.

Mina synpunkter

Det råder ingen tvekan om att teknikutvecklingen är en avgörande faktor för att nå ett hållbart transportsystem. Ett sätt för staden att arbeta för fortsatt utbyggnad av laddinfrastruktur är att utveckla samarbetet med akademi och näringsliv. Under år 2015 initierade jag ett runda-bordssamtal för stärkt samverkan och nya samtal kommer ske i början av mars.

Jag har förhoppningen om att under året i samarbete med branschen och stadens förvaltningar och bolag presentera ett mål för utbyggnad av laddinfrastruktur i staden.

Stockholms Stads Parkerings AB har idag över 700 laddplatser och ägardirektiv om att laddmöjligheter ska installeras i bolagets anläggningar. Stockholm Parkering har fått medel av Naturvårdsverket, genom stödet Klimatklivet, att användas för att fortsätta installera nya laddplatser för elbilar. Stödet är på totalt 6,1 miljoner kronor och kommer betalas ut under tre år. Det är viktigt att andra bolag i staden arbetar vidare på motsvarande sätt. Det finns ägardirektiv för detta i stadens budget för 2016.

Jag delar motionären Lars Jilmstads ambition att skyndsamt bygga ut laddinfrastruktur och detta behöver ske utifrån den målformulering som nu tas fram. I stadens budget för år 2016 finns i stort sett de åtgärder som tas upp i motionen. Men jag ser heller ingen anledning att vänta med investeringar tills målet finns, utan tvärtom. Trafiknämnden har även ett uppdrag om att utreda förutsättningar för att skapa fler laddningsplatser i gatumiljö för normalladdning.

Jag bedömer att några ytterligare beslut inte behövs. De uppdrag som förvaltningar och bolag fått i budget 2016 syftar till att ge det resultat som motionären önskar.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2015:47) av Lars Jilmstad (M) om laddstolpar bifalls.
2. Därutöver anför följande.

Bilen är för många nödvändig och kan, med rätt förutsättningar, ha en betydligt mindre miljöpåverkan. Det är positivt att antalet elbilar i staden ökar, det innebär såväl mindre buller bättre luft. Alliansen har investerat i en kraftig utbyggnad av antalet laddstolpar och antagit en miljöbilsstrategi för att nå målet om en fossilbränslefri fordonsflotta till 2030.

Det är positivt att det i remissvaren redovisas vad som gjordes under 2014 och vad som nu är på gång. Vidare är det positivt att Stockholm Parkering idag har cirka 700 publika normalladdare. Vi konstaterar att remissinstanserna anser att det exakta målet för antalet nya laddmöjligheter ska avvakta den målformulering som ska tas fram under år 2016 enligt majoritetens budget för år 2016.

Vi anser dock att tempot i utbyggnaden av laddstationer, inklusive snabbaddstationer, behöver växlas upp betydligt. I en kommande långsiktig planering för laddinfrastrukturen vill vi dessutom förutsättningslöst väga nyttan av laddstationer på olika platser inklusive gatumark. I övrigt önskar vi påpeka det som tidigare inventeringar av laddinfrastruktur har konstaterat. Dels behovet av bättre underhåll, dels att skyltningen i många fall kan förbättras, samt att informationen om hur man får tillgång till och kan låsa upp laddplatsen förtydligas.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion 2015:47 av Lars Jilmstad (M) om ”Laddstolpar” anses besvarad med vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 16 mars 2016

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Daniel Helldén

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Johanna Sjö och Markus Nordström (alla M) och Björn Ljung (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersätтарыttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Motionären, Lars Jilmstad (M), föreslår att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt trafiknämnden att utveckla en plan för att förbereda en utbyggnad av laddinfrastruktur om 2 000 laddstationer som kan påbörjas 2015. Vidare föreslås att Stockholms Stads Parkerings AB får i uppdrag att tillämpa miljöbilsstrategin genom att fullfölja sitt initiativ att genomföra en utbyggnad av laddinfrastrukturen i Stockholm, samt utvärdera hur elstationer används.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har i sin tur vidareremitterat remissen till bolagen AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Stockholms Stads Parkerings AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB (Micasa) och Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB). Exploateringsnämnden har valt att inte svara på remissen.

Innehållsförteckning	Sid
Stadsledningskontoret	6
Fastighetsnämnden	7
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	8
Stadsbyggnadsnämnden	9
Trafiknämnden	10
Farsta stadsdelsnämnd	12
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	13
Norrmalms stadsdelsnämnd	14
Stockholms Stadshus AB	15

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 januari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Av kommunfullmäktiges budget 2016 framgår att Stockholms Stads Parkerings AB ska installera laddningsmöjligheter i bolagets anläggningar i syfte att stimulera användningen av elbilar. Det har nyligen offentliggjorts att bolaget har fått beviljat ett bidrag om 6,1 mnkr från Naturvårdsverket för utbyggnad av laddstolpar. Bidraget beräknas täcka 50 procent av kostnaden för anläggandet av cirka 300 laddstolpar.

I kommunfullmäktiges budget 2016 ingår bland annat ett uppdrag till trafiknämnden om att samverka med näringslivet för fortsatt utbyggnad av laddinfrastruktur och att ta fram ett gemensamt långsiktigt mål för Stockholms stad. I det arbetet förväntas miljö- och hälsoskyddsmyndigheten och berörda bolag delta. Trafiknämnden ska också utreda förutsättningarna för att skapa fler laddningsplatser i gatumiljö för normalladdning.

Att staden ska verka för en utbyggd laddinfrastruktur har stöd i förslaget till nytt miljöprogram för 2016-2019. Där ingår som ett delmål under det övergripande miljömålet om miljöanpassade transporter att fossil energi i transportsektorn ska minska, vilket bland annat kan uppnås genom ökad elektrifiering. En ökad användning av elbilar ska också bidra till att uppnå delmålet att trafikbullret utomhus minskar.

Stadsledningskontoret ser för närvarande inget mervärde i att föregripa de uppdrag och utredningar som har beslutats med att exempelvis ange något specifikt mål för antal laddstolpar som ska anläggas.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att motionen anses besvarad med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 december 2015 följande.

Fastighetsnämnden beslutar att godkänna och överlämna fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (M), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Lisa Fuglesang (KD), *bilaga 1*.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Fastighetskontoret äger idag många fastigheter som delvis upplåts för parkering. Det kan handla om både bergtrum och parkeringsplatser i anslutning till kontorets

byggnader. I de flesta fall arrenderar kontoret ut dessa ytor till Stockholms stads Parkering AB.

Fastighetskontoret konstaterar att ett stort problem med laddinfrastrukturen är att få lönsamhet i investeringen. En snabbladningsstation kostar idag totalt cirka 500 tkr (även om kostnaden på sikt är nedåtgående). En stolpe för normalladdning kostar totalt cirka 50 tkr. Att ladda en elbil helt full med el kostar max 25 kr i elkostnad. Det går således inte att tjäna pengar på elförsäljningen så att den betalar investeringen. Om fastighetskontoret skulle åläggas att investera i detta på sina fastigheter skulle detta behöva tas ut på hyran. Om Stockholms stads Parkering AB vill investera på den mark man arrenderar av fastighetskontoret är detta något som kontoret ser positivt på.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 november 2015 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att motionen anses besvarad med vad som anförs i förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Jonas Naddebo (C), Torbjörn Erbe m.fl. (M) och Joar Forssell (FP), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Ulrika Hoff (KD), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen ställer sig positiv till motionärens förslag. Det ligger i linje med hur staden arbetat hittills och är viktigt för att det ska bli en högre andel elbilar och laddhybrider i Stockholmstrafiken.

Motionären förslår att det år 2018 ska vara 2000 laddstationer i Stockholm. Redan idag har Stockholm Parkring ca 700 publika normalladdare. Dessutom finns publika normalladdare även hos många andra aktörer och det finns ett växande antal publika snabbaddare.

Att redan nu bestämma målet till just 2 000 laddstolpar, som motionären förslår, är att föregå planerat arbete under år 2016. Miljöförvaltningen anser att exakta målet med antalet laddstolpar avvaktar den målformulering som ska tas fram under år 2016 enligt förslag till budget för år 2016.

I den gemensamma lägesrapport avseende etablering av publik laddinfrastruktur som trafiknämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden godkände under september

2015 redovisades att principen för fortsatt arbete bör vara att laddning, precis som traditionell fossiltankning, i första hand ska ske på kvartersmark. I undantagsfall bör gatumark som är väl avskild parkeringsyta tills vidare kunna tas i anspråk för att hjälpa till med etableringen av ett basnät av publikt tillgängliga snabbladdstationer som täcker hela staden för att skynda på övergången till fossilfri drift. Att sätta upp fler snabbladdare intill de rutor på väl avskilda parkeringsplatser i innerstaden som redan upplåtits kan då vara lämpligt.

Längsgående parkeringsplatser vid gångbana längs gata bör aldrig användas som laddplats. Utrymmet är ofta otillräckligt med hänsyn till gåendes framkomlighet. Eftersom elbilarna har ladduttag placerade på olika platser beroende på märke och modell finns risken att elbilarna parkerar mot körriktningen.

Trafiknämnden har i uppdrag i budgeten för år 2016 att utreda förutsättningar för att skapa laddgator med plats för normalladdning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bistå trafiknämnden i detta.

I majoritens förslag till budget för år 2016 finns i stort sett precis de åtgärder som motionären önskar att kommunfullmäktige ska besluta om. Miljöförvaltningen anser att några ytterligare beslut inte behövs just nu, utan de uppdrag i budgetförslaget som förvaltningar och bolag fått kommer att ge det resultat som motionären önskar.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 10 december 2015 följande.

Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Kristina Lutz m.fl. (M) och Björn Ljung m.fl. (L), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Christina Linderholm (C), *bilaga 1*.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret delar motionärens ambition att staden ska underlätta möjligheten att använda elbil som ett bidrag till att minska fossilbränsleberoendet. Kontoret har dock lite rådighet i denna fråga och instämmer därför i trafikkontorets respektive miljöförvaltningens synpunkt att det exakta målet för antalet laddstolpar som ska tas fram får avvakta det uppdrag i budgetförslaget som förvaltningar och bolag har fått.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 10 december 2015 följande.

Trafiknämnden beslutar att godkänna och överlämna trafikkontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Cecilia Brinck m.fl. (M), Patrik Silverudd (L) och Karin Ernlund (C), *bilaga 1*.

Ersätтарыtrande gjordes av Mikael Valier (KD), *bilaga 1*.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 21 oktober 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Budget 2014 och genomfört arbete

I budget för 2014 fick trafiknämnden i uppdrag att medverka till 10 nya platser för snabbladdning av elbilar samt 100 platser för normalladdning. 10 mnkr avsattes för investeringar i laddinfrastruktur under året men endast cirka 0,5 mnkr användes. Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Parkering AB och bostadsbolagen fick ett uppdrag att samarbeta med trafiknämnden med utbyggnaden av laddinfrastrukturen. Av resursskäl, och med anledning av att miljöförvaltningen beviljats medel av Energimyndigheten för ett utvecklingsprojekt kring laddinfrastruktur, har projektledarrollen för uppdraget legat på miljöförvaltningen.

Energimyndigheten beviljade 2014 stöd med 1,5 mnkr till Stockholms kommun för projektet ”Laddinfrastruktur för elfordon – hur kan en stad ta initiativ och agera?”. Miljöförvaltningen är projektledare och driver projektet tillsammans med trafikkontoret, Stockholm Parkering AB och KTH. Projektets syfte är att dra lärdomar av arbetet med 10+100 publika laddare samt att ta fram en plan för framtida utbyggnad i Stockholm med redogörelse om och var det behövs fler laddningsmöjligheter. I projektet ingår även kunskapsspridning under arbetets gång.

En lägesrapport om detta arbete gjordes gemensamt till miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden september 2015.

Åtta snabbladdningsstationer på allmän platsmark är anlagda. Utöver detta har ett par stationer anlagts på privat mark under år 2014. Totalt finns för tillfället 13 snabbladdningsstationer inom Stockholms stad och ytterligare åtta i länet i övrigt.

Ytterligare redovisning av erfarenheter, användning och resultat från

enkätundersökning till elbilsförare som använder sig av Stockholms olika laddmöjligheter kommer att redovisas under år 2016.

Förslag till budget 2016

I finansborgarrådets förslag till Stockholms stads budget för år 2016 finns ett uppdrag till trafiknämnden att i samråd med bland andra miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Parkering AB samt berörda bolag ta fram ett långsiktigt mål för laddinfrastruktur i Stockholm. Budgetförslaget anger att övergången till fler elfordon ska stödjas genom samverkan med akademi och näringsliv. Trafiknämnden ska vidare utreda förutsättningar för att skapa laddgator med platser för normalladdning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bistå trafiknämnden i detta genom informationsinsatser. I budgetförslaget anges att det är viktigt att upplysa om de statliga medel som kan sökas av bland annat fastighetsägare och företagare för uppsättning av normalladdare.

Enligt förslaget till budget ska även alla bolag förbereda infrastruktur för bilpooler och elbilar, genom att planera för laddplatser till elbilar i anslutning till parkering i befintliga och nya fastigheter. Laddplatser för elbilar ska ingå i planeringen vid ny- och ombyggnation.

Stadsbyggnadsnämnden ska under året ta fram exempelsamlingar för solfångare och laddinfrastruktur för att underlätta bygglovsansökningar.

I syfte att stimulera användningen av elbilar ska laddnings-möjligheter installeras i Stockholm Parkering ABs anläggningar.

Trafikkontoret ställer sig i huvudsak positiv till motionärens förslag. Det ligger i linje med hur staden arbetat hittills och är viktigt för att det ska bli en högre andel elbilar och laddhybrider i Stockholms-trafiken. Motionären förslår att det år 2018 ska vara 2000 laddstationer i Stockholm. Redan idag har Stockholm Parkering ca 700 publika normalladdare. Dessutom finns publika normalladdare även hos många andra aktörer och det finns ett växande antal publika snabbaddare. Att redan nu bestämma målet till just 2 000 laddstolpar, som motionären förslår, är att föregå planerat arbete under år 2016. Trafikkontoret anser att detta bör avvakta den målformulering som ska tas fram under år 2016.

I den gemensamma lägesrapport avseende etablering av publik laddinfrastruktur som trafiknämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden godkände under september 2015 redovisades att principen för fortsatt arbete bör vara att laddning, precis som traditionell fossiltankning, i första hand ska ske på kvartersmark. I undantagsfall bör gatumark som är väl avskild parkeringsyta tills vidare kunna tas i anspråk för att hjälpa till med etableringen av ett basnät av publikt tillgängliga snabbaddstationer som täcker hela staden för att skynda på övergången till fossilfri drift. Att sätta upp fler snabbaddare intill de rutor på väl avskilda parkeringsplatser i innerstaden som redan upplåtits kan då vara lämpligt.

Längsgående parkeringsplatser på gatumark bör inte användas som laddplats. Utrymmet är ofta otillräckligt med hänsyn till gåendes framkomlighet. Eftersom elbilarna har ladduttag placerade på olika platser beroende på märke och modell finns risken att elbilarna parkerar mot körriktningen.

Trafiknämnden har i uppdrag i budgeten för år 2016 att utreda förutsättningar för att skapa laddgator med plats för normalladdning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bistå trafiknämnden i detta.

I finansborgarrådets förslag till budget för år 2016 finns i stort sett de åtgärder som motionären önskar att kommunfullmäktige ska besluta om. Trafikkontoret anser att några ytterligare beslut inte behövs nu, då de uppdrag i budgetförslaget som förvaltningar och bolag fått syftar till att ge det resultat som motionären önskar.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2015 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av en motion från Lars Jilmstad, Moderaterna, om laddstolpar för elbilar.

Reservation anfördes av Lisbeth Crabo Ljungman m.fl. (M) och Vladan Bošković (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Lars Hultkvist (KD), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

I nyligen beslutade budget 2016 för Stockholms stad har berörda nämnder och bolag fått i uppdrag att genomföra i stort sett de åtgärder som föreslås i motionen. Trafiknämnden ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Parkering AB och andra berörda bolag ta fram ett långsiktigt mål för en laddinfrastruktur i Stockholm. Trafiknämnden ska även utreda förutsättningar för att skapa laddgator med platser för normalladdning. Genom utbyggnaden av laddningsplatser befrämjas övergången till fler elfordon.

Uppdragen lär resultera i de åtgärder som motionären önskar även om ökningen av laddningsplatser ännu inte kan anges till ett exakt antal. Idag har Stockholm Parkering AB ungefär 700 publika normalladdningsmöjligheter inom sina anläggningar. Därtill finns det, på allmän plats, åtta snabbaddningsplatser. Det finns även publika laddningsplatser på privat mark.

I mitten av november i år fick Stockholm Parkering AB 6,1 miljoner kronor från Naturvårdsverket för att installera nya laddningsplatser i staden. Stödet från Klimatklivet, Naturvårds-verkets satsning på lokala klimatinvesteringar, betyder att en utbyggnad av 300 laddningsplatser kommer att ske under de närmaste åren.

Förvaltningen instämmer i Lars Jilmstads förslag att Stockholm Parkering AB bör genomföra en utvärdering av hur de befintliga laddningsstationerna används.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 4 februari 2016 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av vice ordförande Bo Arkelsten m fl (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckhardt (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Carina Francke (KD) och av Bertil Pelland (C), *bilaga 1*.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 december 2015 har i huvudsak följande lydelse.

I Stockholms stads budget för år 2016 finns ett uppdrag till trafiknämnden att i samråd med bland andra miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Parkering AB samt berörda bolag ta fram ett långsiktigt mål för en laddinfrastruktur i Stockholm. Budgetförslaget anger att övergången till fler elfordon ska stödjas genom samverkan

med bland andra näringslivet. Trafiknämnden ska vidare utreda förutsättningar för att skapa laddgator med platser för normalladdning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bistå trafiknämnden i detta genom informationsinsatser.

I budgetförslaget anges att det är viktigt att upplysa om de statliga medel som kan sökas av bland andra fastighetsägare och företagare för uppsättning av normalladdare. Vidare enligt budgetförslaget ska berörda bolag förbereda infrastruktur för bilpooler och elbilar, genom att planera för laddplatser till elbilar i anslutning till parkering i befintliga och nya fastigheter.

Laddplatser för elbilar ska ingå i planeringen vid ny- och ombyggnation. I syfte att stimulera användningen av elbilar ska laddnings-möjligheter installeras i Stockholm Parkering ABs anläggningar.

Förvaltningen är positiv till förslaget om en satsning på en laddinfrastruktur för elbilar i Stockholm. Förslaget är helt i linje med stadens befintliga styrdokument för målområdet. Förvaltningen anser emellertid att det i nuläget inte finns anledning att föregripa det förestående uppdragets målformuleringar. De i motionen föreslagna åtgärderna ingår i stort redan i stadens styrdokument för målområdet och kommer med anledning av stadens budgetuppdrag för 2016 att genomföras som ett samarbete mellan berörda förvaltningar och bolag.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 december 2015 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Petra Gardos Ek m.fl. (M), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Susanne Wicklund (C), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

I finansborgarrådets förslag till budget för år 2016 finns i stort sett de åtgärder som motionären önskar att kommunfullmäktige ska besluta om. Förvaltningen anser därför att några ytterligare beslut inte behövs nu, då de uppdrag i budgetförslaget som förvaltningar och bolag fått syfta till att ge det resultat som motionären önskar.

Förslag till budget 2016

I finansborgarrådets förslag till Stockholms stads budget för år 2016 finns ett uppdrag till trafiknämnden att i samråd med bland andra miljö- och

hälsoskyddsnämnden, Stockholm Parkering AB samt berörda bolag ta fram ett långsiktigt mål för laddinfrastruktur i Stockholm. Budgetförslaget anger att övergången till fler elfordon ska stödjas genom samverkan med akademi och näringsliv. Trafiknämnden ska vidare utreda förutsättningar för att skapa laddgator med platser för normalladdning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bistå trafiknämnden i detta genom informationsinsatser. I budgetförslaget anges att det är viktigt att upplysa om de statliga medel som kan sökas av bland annat fastighetsägare och företagare för uppsättning av normalladdare.

Enligt förslaget till budget ska även alla bolag förbereda infrastruktur för bilpooler och elbilar, genom att planera för laddplatser till elbilar i anslutning till parkering i befintliga och nya fastigheter. Laddplatser för elbilar ska ingå i planeringen vid ny- och ombyggnation.

Stadsbyggnadsnämnden ska under året ta fram exempelsamlingar för solfångare och laddinfrastruktur för att underlätta bygglovsansökningar.

I syfte att stimulera användningen av elbilar ska laddnings-möjligheter installeras i Stockholm Parkering ABs anläggningar.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 29 januari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Underremiss

AB Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Svenska Bostäder ser positivt på att medverka till att underlätta en ökad elbilanvändning inom stadens trafiknät. Om detta förslag bifalls, anser bolaget att det är en stor fördel att stadens fastighetsförvaltande bolag är med från början och därmed kan påverka utformningen av planen och tillföra information om vad som är lämpligt och möjligt med hänsyn tagen till verksamheten.

Idag erbjuder Svenska Bostäder sina hyresgäster att, i de fall det finns laddstolpar vid parkeringsplatser, förhyra dessa för möjligheten att koppla sin bil till motorvärmare. Bolaget vill särskilt lyfta att som lösningen ser ut idag är det inte möjligt att använda dessa för laddning av elbilar. Svenska Bostäder har under många år arbetat med elenergibesparing på de motorvärmarruttag som finns. Minskningen av elanvändningen har skett genom att varje motorvärmarruttag säkrats ned till 6 ampere och kompletterats med utetemperaturtermostat och tidur. Dessa åtgärder gör att enbart motorvärmare kan anslutas, kupéfläkt är alltså inte längre möjligt att använda. Om de uthyrbara motorvärmarruttagen ska konverteras för möjlighet till laddning av elbil, måste dessa säkras upp till minst 10 ampere samt att temperatur- och tidsstyrningen tas bort. Utöver detta krävs också att dessa, i de fall motorvärmarruttagen är kopplade till en fastighet, också har kapacitet för detta, vilket kan medföra omfattande ombyggnader av undercentraler.

Vid framtagande av en plan anser vi det vara särskilt viktigt att beakta nedanstående punkter som direkt berör vår verksamhet:

- Begreppet laddstation behöver definieras. Det finns ett antal olika varianter beroende på kapacitet, kablage och laddtid, med kostnader mellan 10 000 – 500 000 kr.
- Utvärdering av hur de hundra laddplatserna som uppfördes i tidigare program inom Staden för elbilar har utnyttjats.
- Inventera behovet av laddstationer i förhållande till antalet bilar, nu och prognoser för framtiden. Behövs 2000 laddstationer? Vad är en lämplig geografisk placering av laddstationerna? Var finns behovet i våra områden?
- Utbyggnaden bör ske i etapper och följa teknikutvecklingen vad gäller elbilar, kabelanslutningar och effektbehov på laddplats.
- Definierade ansvarsområden mellan Stockholm Parkering och Svenska Bostäder måste klarläggas. Exempelvis laddplatser tillgängliga för allmänheten och de laddplatser som hyrs av våra hyresgäster.
- Hur hanteras uppsägning av hyrd laddplats som konverterats från motorvärmarruttig? Återställande eller inväntan på nytt elfordon? Hur ska finansiering av installation på av hyresgästen hyrd parkeringsplats ske?
Ska laddstationer finnas i anslutning till besöksparkeringar på Svenska Bostäders mark och hur ska dessa finansieras? Kan påföljd i form av avgift då tas ut vid parkering av ej berättigat fordon?
- Hur ska kostnadstäckning på laddplatser uppnås? Ska fast avgift eller mätare användas?

AB Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Familjebostäder har antagit och tillämpar redan stadens strategi för miljöfordon och förnybara drivmedel – för ett fossilfritt Stockholm. I fråga om laddstolpar har bolaget placerat en stolpe i Rinkeby och en i Gubbängen. Det finns också flera av Stockholm Parkering monterade laddstolpar i bolagets parkeringsgarage i Årstadal. Bolaget planerar för fler laddstolpar i såväl nya som befintliga fastigheter. Familjebostäder har som målsättning för det närmaste året att etablera ytterligare fyra laddstolpar inom bolagets fastighetsbestånd.

Bolaget samarbetar gärna med stadens övriga aktörer i syfte att tillskapa fler laddstolpar. Att fram till 2018, enligt motionärens förslag, tillskapa så många som 2 000 nya laddstationer synes dock vara ett högt uppställt mål. Förutsättningarna för bolaget att medverka är begränsade, bland annat på grund av begränsad elkapacitet.

Bolaget avstår från att yttra sig över motionens andra att-sats, som berör endast Stockholm Parkering.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Micasa ställer sig positiv till motionärens förslag.

Det finns en överenskommelse mellan Micasa och Stockholm Parkering som reglerar arbetet för en successiv utbyggnad av laddstolpar i anslutning till bolagets fastigheter.

Micasa kommer i början av 2016 att ha fyra elbilar i den egna bilflottan, som består av tolv bilar. För att minska koldioxidutsläppen från interna transporter anskaffar bolaget nya elbilar vid bilbyten. Bolagets årsmål 2016 om 25 procents andel elbilar kan därvid konstateras mer än uppnått. Kommunfullmäktiges årsmål för elbilar är 14 procent.

För att följa utvecklingen är en utvärdering av användningen av elladdningsstationerna i Stockholm också intressant.

AB Stockholmsheims remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholmshem hyr ut ca 6 000 parkeringsplatser i såväl garage som utomhus. Bolagets bedömning är att efterfrågan på laddmöjligheter för elbilar är ökande, men fortfarande på en blygsam nivå. Att ha laddmöjlighet i anslutning till bostaden är sannolikt en förutsättning för att överväga elfordon som ersättning eller komplement till andra färdmedel. Stockholmshem kan därför påverka förutsättningarna för spridningen av elbilar.

Stockholmshem ska enligt ägardirektiven för 2016 arbeta med att ”förbereda infrastruktur för bilpooler och elbilar”. Bolaget avser därför hantera frågan inom ramen för dessa direktiv.

Stockholm Stads Parkerings AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholm Parkering har sedan 1992 arbetat med laddmöjligheter i sina garage. Sedan år 2011 har det skett en kraftig utbyggnad. Nu har bolaget 700 laddplatser och ägardirektiv om att laddmöjligheter ska installeras i bolagets anläggningar. Denna utbyggnad sker kontinuerligt, dels via bolagets egna plan på ytterligare 300 nya platser fram till 2018 och dels utifrån kundefterfrågan från befintliga hyreskunder som införskaffar elbil.

Bolaget bedömer att år 2018 kommer bolaget ha strax över 1 000 laddplatser med nuvarande utbyggnadstakt. Bolaget skulle därmed stå för hälften av den efterfrågade utbyggnaden..

Koncernledningens synpunkter

Av kommunfullmäktiges budget 2016 för Stockholms stad och inriktning för 2017 och 2018 samt ägardirektiv för koncernen Stockholm Stadshus AB framgår att bostadsbolagen, Micasa Fastigheter och Stockholm Parkering ska stimulera användningen av elbilar och bygga ut laddinfrastrukturen. Bostadsbolagen ska enligt ägardirektiven planera för laddplatser till elbilar i anslutning till parkering i befintliga och nya fastigheter. De ska även förbereda infrastruktur för bilpooler och elbilar. Micasa Fastigheter ska vid ny- och ombyggnation komplettera med laddplatser för elbilar. Stockholm Parkering ska stimulera användningen av elbilar genom att

laddningsmöjligheter installeras i bolagets anläggningar.

Värt att notera är att Stockholm Parkering i slutet av året beviljades ett stöd på 6,1 miljoner kronor från Naturvårdsverket, genom "Klimatklivet", för utbyggnad av laddplatser för elbilar. Skälet till stödet är att investeringen genererar en hög klimatnytta för varje investerad krona. Genom stödet kan bolaget fortsatt offensivt installera laddplatser, vilket innebär att ca 300 nya laddplatser kommer att installeras under den kommande 3-års perioden. Antalet laddplatser i bolagets anläggningar uppgick till 700 laddplatser vid utgången av år 2015.

Att stadens bolag ska verka för en utbyggd laddinfrastruktur har stöd i förslaget till nytt miljöprogram för 2016 - 2019. Där ingår som ett delmål, under det övergripande miljömålet om miljöanpassade transporter, att fossil energi i transportsektorn ska minska, vilket bland annat kan uppnås genom ökad elektrifiering. Användningen av elbilar ska också bidra till att uppnå delmålet att trafikbullret utomhus minskar.

Inom hela staden pågår ett aktivt arbete för att bygga ut laddinfrastrukturen och koncernledningen ser inget mervärde i att föregripa de uppdrag och utredningar som har beslutats, med att exempelvis ange något specifikt mål för antal laddstolpar som ska anläggas.

Reservationer m.m.

Fastighetsnämnden

Reservation anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (M) enligt följande.

3. Att tillstyrka motionen.
4. Att därutöver anföra:

Bilen är för många nödvändig och kan, med rätt förutsättningar, ha en betydligt mindre miljöpåverkan. Det är positivt att antalet elbilar i staden ökar, det innebär såväl mindre buller som bättre luft. Alliansen har investerat i en kraftig utbyggnad av antalet laddstolpar och antagit en miljöbilsstrategi för att nå målet om en fossilbränslefri fordonsflotta till 2030.

Det är positivt att kontoret i sitt svar redovisar vad som gjordes under 2014 och vad som nu är på gång. Vidare är det positivt att Stockholm Parkering idag har cirka 700 publika normalladdare.

Vi anser att tempot i utbyggnaden av laddstationer, inklusive snabbladdstationer, behöver växlas upp betydligt. I en kommande långsiktig planering för laddinfrastrukturen vill vi dessutom förutsättningslöst väga nyttan av laddstationer på olika platser inklusive gatumark. I övrigt önskar vi påpeka det som tidigare inventeringar av laddinfrastruktur har konstaterat. Det finns ett behov av bättre underhåll, skyltningen kan i många fall förbättras, informationen om hur man får tillgång till och kan låsa upp laddplatsen bör förtydligas.

Ersätтарыttrande gjordes av Lisa Fuglesang (KD) enligt följande.

Lisa Fuglesang (KD) instämmer i förslag till beslut från Henrik Sjölander m.fl. (M).

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation anfördes av Jonas Naddebo (C), Torbjörn Erbe m.fl. (M) och Joar Forssell (FP), enligt följande.

1. Att tillstyrka motionen.
2. Att därutöver anföra:

Bilen är för många nödvändig och kan, med rätt förutsättningar, ha en betydligt mindre miljöpåverkan. Det är positivt att antalet elbilar i staden ökar, det innebär såväl mindre buller som bättre luft. Alliansen har investerat i en kraftig utbyggnad av antalet laddstolpar

och antagit en miljöbilsstrategi för att nå målet om en fossilbränslefri fordonsflotta till 2030.

Det är positivt att kontoret i sitt svar redovisar vad som gjordes under 2014 och vad som nu är på gång. Vidare är det positivt att Stockholm Parkering idag har cirka 700 publika normalladdare. Vi konstaterar att miljöförvaltningen anser att exakta målet med antalet nya laddmöjligheter ska avvakta den målformulering som ska tas fram under år 2016 enligt majoritetens förslag till budget för år 2016.

Vi anser dock att tempot i utbyggnaden av laddstationer, inklusive snabbladdstationer, behöver växlas upp betydligt. I en kommande långsiktig planering för laddinfrastrukturen vill vi dessutom förutsättningslöst väga nyttan av laddstationer på olika platser inklusive gatumark. I övrigt önskar vi påpeka det som tidigare inventeringar av laddinfrastruktur har konstaterat. Dels behovet av bättre underhåll, dels att skyltningen i många vissa fall kan förbättras, dels att förtydliga informationen om hur man får tillgång till och kan låsa upp laddplatsen.

Ersätтарыttrande gjordes av Ulrika Hoff (KD), enligt följande.

Ulrika Hoff (KD) instämmer i förslag till beslut från vice ordföranden Jonas Naddebo (C), Torbjörn Erbe m.fl. (M) och Joar Forssell (FP).

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Kristina Lutz m.fl. (M) och Björn Ljung m.fl. (L) enligt följande.

1. Att tillstyrka motionen.
2. Att därutöver anföra:

Bilen är för många nödvändig och kan, med rätt förutsättningar, ha en betydligt mindre miljöpåverkan. Det är positivt att antalet elbilar i staden ökar, det innebär såväl mindre buller bättre luft. Alliansen har investerat i en kraftig utbyggnad av antalet laddstolpar och antagit en miljöbilsstrategi för att nå målet om en fossilbränslefri fordonsflotta till 2030.

Det är positivt att kontoret i sitt svar redovisar vad som gjordes under 2014 och vad som nu är på gång. Vidare är det positivt att Stockholm Parkering idag har cirka 700 publika normalladdare. Vi konstaterar att förvaltningen anser att exakta målet med antalet nya laddmöjligheter ska avvakta den målformulering som ska tas fram under år 2016 enligt majoritetens förslag till budget för år 2016.

Vi anser dock att tempot i utbyggnaden av laddstationer, inklusive snabbladdstationer, behöver växlas upp betydligt. I en kommande långsiktig planering för laddinfrastrukturen vill vi dessutom förutsättningslöst väga nyttan av laddstationer på olika platser inklusive gatumark. I övrigt önskar vi påpeka det som tidigare

inventeringar av laddinfrastruktur har konstaterat. Dels behovet av bättre underhåll, dels att skyltningen i många vissa fall kan förbättras, dels att förtydliga informationen om hur man får tillgång till och kan låsa upp laddplatsen.

Ersättaryttrande gjordes av Christina Linderholm (C) enligt följande.

Christina Linderholm (C) instämmer i förslag från Kristina Lutz m.fl. (M) och Björn Ljung m.fl. (L).

Trafiknämnden

Reservation anfördes av Cecilia Brinck m.fl. (M), Patrik Silverudd (L) och Karin Ernlund (C) enligt följande.

1. Att tillstyrka motionen.
2. Att därutöver anföras:

Bilen är för många nödvändig och kan, med rätt förutsättningar, ha en betydligt mindre miljöpåverkan. Det är positivt att antalet elbilar i staden ökar, det innebär såväl mindre buller bättre luft. Alliansen har investerat i en kraftig utbyggnad av antalet laddstolpar och antagit en miljöbilsstrategi för att nå målet om en fossilbränslefri fordonsflotta till 2030.

Det är positivt att kontoret i sitt svar redovisar vad som gjordes under 2014 och vad som nu är på gång. Vidare är det positivt att Stockholm Parkering idag har cirka 700 publika normalladdare. Vi konstaterar att trafikkontoret anser att exakta målet med antalet nya laddmöjligheter ska avvakta den målformulering som ska tas fram under år 2016 enligt majoritetens förslag till budget för år 2016.

Vi anser dock att tempot i utbyggnaden av laddstationer, inklusive snabbaddstationer, behöver växlas upp betydligt. I en kommande långsiktig planering för laddinfrastrukturen vill vi dessutom förutsättningslöst väga nyttan av laddstationer på olika platser inklusive gatumark. I övrigt önskar vi påpeka det som tidigare inventeringar av laddinfrastruktur har konstaterat. Dels behovet av bättre underhåll, dels att skyltningen i många vissa fall kan förbättras, dels att förtydliga informationen om hur man får tillgång till och kan låsa upp laddplatsen.

Det finns idag flera externa aktörer, däribland Vattenfall och Fortum, satsar på att investera i laddstolar. Det är viktigt att de involveras i detta arbete och att inte staden ensamt tar ansvaret för denna fråga.

Ersättaryttrande gjordes av Mikael Valier (KD) enligt följande.

Mikael Valier (KD) instämmer i förslag till beslut från Cecilia Brinck m.fl. (M), Patrik Silverudd (L) och Karin Ernlund (C).

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Lisbeth Crabo Ljungman m.fl. (M) och Vladan Bošković (L), enligt följande.

1. Nämnden rekommenderar kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att tillstyrka motionen.
2. Nämnden anför därutöver följande.

Bilen är för många nödvändig och kan, med rätt förutsättningar, ha en betydligt mindre miljöpåverkan. Det är positivt att antalet elbilar i staden ökar, det innebär såväl mindre buller bättre luft. Alliansen har investerat i en kraftig utbyggnad av antalet laddstolpar och antagit en miljöbilsstrategi för att nå målet om en fossilbränslefri fordonsflotta till 2030.

Det är positivt att kontoret i sitt svar redovisar vad som gjordes under 2014 och vad som nu är på gång. Vidare är det positivt att Stockholm Parkering idag har cirka 700 publika normalladdare. Vi konstaterar att miljöförvaltningen anser att exakta målet med antalet nya laddmöjligheter ska avvakta den målformulering som ska tas fram under år 2016 enligt majoritetens förslag till budget för år 2016.

Vi anser dock att tempot i utbyggnaden av laddstationer, inklusive snabbaddstationer, behöver växlas upp betydligt. I en kommande långsiktig planering för laddinfrastrukturen vill vi dessutom förutsättningslöst väga nyttan av laddstationer på olika platser inklusive gatumark. I övrigt önskar vi påpeka det som tidigare inventeringar av laddinfrastruktur har konstaterat. Dels behovet av bättre underhåll, dels att skyltningen i många vissa fall kan förbättras, dels att förtydliga informationen om hur man får tillgång till och kan låsa upp laddplatsen.

Ersätтарыtrande gjordes av Lars Hultkvist (KD) enligt följande.

Lars Hultkvist (KD) instämmer i förslag till beslut från Lisbeth Crabo Ljungman m fl (M) och Vladan Bošković (L).

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordförande Bo Arkelsten m.fl. (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckhardt (L) enligt följande.

Förslag till beslut

1. Att tillstyrka motionen
2. Att därutöver anföra:

Bilen är för många nödvändig och kan, med rätt förutsättningar, ha en betydligt mindre miljöpåverkan. Det är positivt att antalet elbilar i staden ökar, det innebär såväl mindre buller bättre luft. Alliansen har investerat i en kraftig utbyggnad av antalet laddstolpar och antagit en miljöbilsstrategi för att nå målet om en fossilbränslefri fordonsflotta till 2030. Det är positivt att kontoret i sitt svar redovisar vad som gjordes under 2014 och vad som nu är på gång. Vidare är det positivt att Stockholm Parkering idag har cirka 700 publika normalladdare. Vi konstaterar att miljöförvaltningen anser att exakta målet med antalet nya laddmöjligheter ska avvakta den målformulering som ska tas fram under år 2016 enligt majoritetens förslag till budget för år 2016.

Vi anser dock att tempot i utbyggnaden av laddstationer, inklusive snabbaddstationer, behöver växlas upp betydligt. I en kommande långsiktig planering för laddinfrastrukturen vill vi dessutom förutsättningslöst väga nyttan av laddstationer på olika platser inklusive gatumark.

I övrigt önskar vi påpeka det som tidigare inventeringar av laddinfrastruktur har konstaterat. Dels behovet av bättre underhåll, dels att skyltningen i många vissa fall kan förbättras, dels att förtydliga informationen om hur man får tillgång till och kan låsa upp laddplatsen.

Särskilt uttalande gjordes av Carina Francke (KD) och av Bertil Pelland (C) enligt följande.

Ersättare Carina Francke (KD) och ersättare Bertil Pelland (C) instämmer i (M+L):s reservation

Normmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Petra Gardos Ek m.fl. (M) enligt följande.

1. Att tillstyrka motionen.
2. Att därutöver anföra:

Bilen är för många nödvändig och kan, med rätt förutsättningar, ha en betydligt mindre miljöpåverkan. Det är positivt att antalet elbilar i staden ökar, det innebär såväl mindre buller bättre luft. Alliansen har investerat i en kraftig utbyggnad av antalet laddstolpar och antagit en miljöbilsstrategi för att nå målet om en fossilbränslefri fordonsflotta till 2030. Det är positivt att Stockholm Parkering idag har cirka 700 publika normalladdare. Vi konstaterar att miljöförvaltningen anser att exakta målet med antalet nya laddmöjligheter ska avvakta den målformulering som ska tas fram under år 2016 enligt majoritetens förslag till budget för år 2016. Vi anser dock att tempot i utbyggnaden av laddstationer, inklusive snabbaddstationer, behöver växlas upp betydligt. I en kommande långsiktig planering för laddinfrastrukturen vill vi dessutom förutsättningslöst väga nyttan av laddstationer på olika platser inklusive gatumark. I

övrigt önskar vi påpeka det som tidigare inventeringar av laddinfrastruktur har konstaterat. Dels behovet av bättre underhåll, dels att skyltningen i många vissa fall kan förbättras, dels att förtydliga informationen om hur man får tillgång till och kan låsa upp laddplatsen.

Ersätтарыtrande gjordes av Susanne Wicklund (C) enligt följande.

Om jag hade haft rösträtt hade jag anslutit mig till Moderaternas förslag till beslut i ärendet.